

Innst. 125 S

(2015–2016)

Innstilling til Stortinget fra helse- og omsorgskomiteen

Prop. 27 S (2015–2016)

Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om endringer i statsbudsjettet 2015 under Helse- og omsorgsdepartementet

Til Stortinget

Sammendrag

Helse- og omsorgsdepartementet legger i proposisjonen fram forslag om endringer av bevilgningene under enkelte kapitler på statsbudsjettet for 2015. Under programområde 10 Helse og omsorg fremmes det forslag om å øke utgiftene med 585,4 mill. kroner. Inntektene foreslås økt med 2 320,7 mill. kroner. Under programområde 30 Stønad ved helsetjenester fremmes det, på grunnlag av nye anslag per 30. september og takstoppgjøret per 1. juli 2015, forslag om å øke utgiftene med netto 621,7 mill. kroner.

Forslag til endringer av bevilgningene under enkelte kapitler

Kap. 701 IKT i helse- og omsorgssektoren

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Bevilgningen foreslås redusert med 16,852 mill. kroner.

Kap. 703 Internasjonalt samarbeid

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Bevilgningen foreslås økt med 17 mill. kroner.

Kap. 720 Helsedirektoratet

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Bevilgningen foreslås redusert med 4,5 mill. kroner.

Kap. 722 Norsk pasientskadeerstatning

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Bevilgningen foreslås økt med 12,3 mill. kroner.

POST 71 SÆRSKILTE TILSKUDD

Bevilgningen foreslås redusert med 17 mill. kroner.

Kap. 723 Pasientskadenemnda

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Bevilgningen foreslås økt med 5,4 mill. kroner.

Kap. 724 Statens autorisasjonskontor for helsepersonell

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Bevilgningen foreslås økt med 1 mill. kroner.

Kap. 726 Statens helsepersonellnemnd mv.

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Bevilgningen foreslås økt med 0,15 mill. kroner.

Kap. 732 Regionale helseforetak

POST 70 SÆRSKILTE TILSKUDD

Det foreslås å øke bevilgningen med 40,2 mill. kroner.

POST 76 INNSATSSTYRT FINANSIERING

Det foreslås å øke bevilgningen med 562 mill. kroner.

POST 77 POLIKLINISK VIRKSOMHET

Det foreslås at bevilgningen forhøyes med 135 mill. kroner.

POST 83 OPPTREKKSRENTER FOR LÅN F.O.M. 2008

Bevilgningen foreslås redusert med 23,5 mill. kroner.

Kap. 733 Habilitering og rehabilitering

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Bevilgningen foreslås redusert med 1,5 mill. kroner.

POST 72 KJØP AV OPPTRENING

Bevilgningen foreslås redusert med 3 mill. kroner.

POST 79 ANDRE TILSKUDD

Bevilgningen foreslås økt med 3 mill. kroner.

Kap. 734 Særskilte tilskudd til psykisk helse og rustiltak

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Bevilgningen foreslås redusert med 3 mill. kroner.

POST 70 TVUNGENT PSYKISK HELSEVERN FOR PASIENTER SOM IKKE HAR BOSTED I RIKET

Det foreslås å øke bevilgningen med 9 mill. kroner.

POST 72 UTVIKLINGSOMRÅDER INNEN PSYKISK HELSEVERN OG RUS

Bevilgningen foreslås økt med 3 mill. kroner.

Kap. 761 Omsorgstjeneste

POST 62 DAGAKTIVITETSTILSKUDD

Bevilgningen foreslås redusert med 25 mill. kroner.

POST 64 KOMPENSASJON RENTER OG AVDRAG

Bevilgningen foreslås økt med 15,7 mill. kroner.

POST 67 UTVIKLINGSTILTAK

Bevilgningen foreslås økt med 17,2 mill. kroner.

POST 68 KOMPETANSE OG INNOVASJON

Bevilgningen foreslås økt med 15 mill. kroner.

POST 73 SÆRLIGE OMSORGSBEHOV

Bevilgningen foreslås redusert med 1,8 mill. kroner.

Kap. 762 Primærhelsetjeneste

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Bevilgningen foreslås økt med 23,5 mill. kroner.

Det foreslås at posten tilføres stikkordet «kan overføres».

POST 62 ØYEBLIKKELEG HJELP

Bevilgningen foreslås redusert med 109 mill. kroner.

POST 63 ALLMENNLEGETJENESTER

Samlet foreslås bevilgningen redusert med 58,5 mill. kroner.

POST 73 FOREBYGGING UØNSKEDE SVANGERSKAP OG ABORT

Bevilgningen på posten foreslås økt med 4,5 mill. kroner.

Kap. 765 Psykisk helse og rusarbeid

POST 60 KOMMUNALE TJENESTER

Bevilgningen foreslås redusert med 11,7 mill. kroner.

Kap. 781 Forsøk og utvikling mv.

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Det foreslås å øke bevilgningen med 1,7 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon av bevilgningen på post 79.

POST 79 TILSKUDD

Bevilgningen foreslås redusert med 1,7 mill. kroner.

Kap. 783 Personell

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Bevilgningen foreslås redusert med 0,15 mill. kroner.

POST 61 TURNUSTJENESTE

Bevilgningen foreslås redusert med 3 mill. kroner.

Kap. 2711 Spesialisthelsetjeneste mv.

POST 70 SPESIALISTHJELP

Bevilgningen foreslås redusert med 10 mill. kroner.

POST 71 PSYKOLOGHJELP

Bevilgningen foreslås økt med 1 mill. kroner.

POST 72 TANNBEHANDLING

Bevilgningen foreslås økt med 35 mill. kroner.

POST 76 PRIVATE LABORATORIER OG RØNTGENINSTITUTT

Bevilgningen foreslås redusert med 9,8 mill. kroner.

Kap. 2751 Legemidler mv.

POST 70 LEGEMIDLER

Samlet foreslås bevilgningen økt med 169,6 mill. kroner.

POST 71 LEGERKLÆRINGER

Bevilgningen foreslås redusert med 2 mill. kroner.

POST 72 MEDISINSK FORBRUKSMATERIELL

Bevilgningen foreslås økt med 72,6 mill. kroner.

Kap. 2752 Refusjon av egenbetaling

POST 70 EGENANDELSTAK 1

Bevilgningen foreslås økt med 160,4 mill. kroner.

POST 71 EGENANDELSTAK 2

Bevilgningen foreslås økt med 9 mill. kroner.

Kap. 2755 Helsetjenester i kommunene mv.

POST 62 FASTLØNNSORDNING FYSIOTERAPEUTER

Bevilgningen foreslås redusert med 4 mill. kroner.

POST 70 ALLMENNLEGEHJELP

Bevilgningen foreslås økt med 45,2 mill. kroner.

POST 71 FYSIOTERAPI

Bevilgningen foreslås økt med 20 mill. kroner.

POST 72 JORDMORHJELP

Bevilgningen foreslås økt med 2,9 mill. kroner.

POST 75 LOGOPEDISK OG ORTOPTISK BEHANDLING

Bevilgningen foreslås økt med 10 mill. kroner.

Kap. 2756 Andre helsetjenester

POST 70 HELSETJENESTER I ANNET EØS-LAND

Bevilgningen foreslås økt med 7 mill. kroner.

POST 71 HELSETJENESTER I UTLANDET MV.

Bevilgningen foreslås økt med 85 mill. kroner.

POST 72 HELSETJENESTER TIL UTENLANDSBOENDE MV.

Bevilgningen foreslås økt med 25 mill. kroner.

Kap. 2790 Andre helsetiltak

POST 70 BIDRAG

Bevilgningen foreslås økt med 4,8 mill. kroner.

Kap. 3720 Helsedirektoratet

POST 5 HELSETJENESTER TIL UTENLANDSBOENDE MV.

Bevilgningen foreslås økt med 20 mill. kroner.

Kap. 3732 Regionale helseforetak

POST 80 RENTER PÅ INVESTERINGSLÅN

Bevilgningen foreslås redusert med 73,7 mill. kroner.

POST 85 AVDRAG PÅ INVESTERINGSLÅN F.O.M. 2008

Bevilgningen foreslås redusert med 5,6 mill. kroner.

POST 86 DRIFTSKREDITTER

Driftskredittrammen foreslås redusert med 2 380 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Ruth Grung, Ingvild Kjekkol, Tove Karoline Knutsen, Torgeir Micaelsen og Line Kysnes Vennesland, fra Høyre, Kristin Ørmen Johnsen, Elisabeth Røbekk Nørve, Sveinung Stensland og Tone Wilhelmsen Trøen, fra Fremskrittspartiet, Bård Hoksrud, lederen Kari Kjønnaas Kjos og Morten Wold, fra Kristelig Folkeparti, Olaug V. Bollstad, fra Senterpartiet, Kjersti Toppe, fra Venstre, Ketil Kjenseth, og fra Sosialistisk Venstreparti, Audun Lysbakken, viser til proposisjonen og til forslagene om

endring av bevilgningene under enkelte kapitler på statsbudsjettet for 2015 under Helse- og omsorgsdepartementet. Komiteen har merket seg de begrunnelser som er gitt, og gir sin tilslutning til forslagene.

Komiteen merker seg at bevilgningen til dagaktivitetstilbud til personer med demens foreslås redusert med 25 mill. kroner. Det er i 2015 lagt til rette for etablering av 1 070 nye plasser. Kommunene har benyttet tilskuddsordningen i mindre grad enn forutsatt, og mindreforbruket anslås å utgjøre om lag 25 mill. kroner. Komiteen viser til at et samlet storting i Innst. 221 S (2014–2015) har bedt regjeringen lovfeste kommunenes plikt til å tilby dagaktivitetsplasser innen 2020.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at helse- og omsorgsministeren i september 2014 la til grunn at om lag 75 prosent av alle personer med demens ønsker et tilbud, og at dette tilsvarer et behov for dagaktivitetstilbud til om lag 23 000 flere personer, omgjort til om lag 9 200 dagaktivitetsplasser.

Disse medlemmer viser til at tilskuddsordningen til dagaktivitetsplasser over år ikke er blitt brukt opp, og at dette kan skyldes at kommunene får dekket en for liten andel av utgiftene. I Innst. 477 S (2012–2013) ga en samlet komité uttrykk for behovet for å utvikle ordningen, slik at alle personer med demens skal få et tilbud om dagaktivitetsplass, jf. følgende merknad:

«Komiteen ønsker velkommen innsatsen for at alle demente skal få et dagtilbud, og mener dagtilbud for mange av gruppene som mottar omsorgstjenester, er avgjørende som avlastning for familiene. Komiteen støtter målet om å gjøre dagtilbud til en lovfestet plikt for kommunene å tilby. Komiteen ber regjeringen følge utviklingen i tilskuddsordningen nøye og vurdere behovet for endringer fortløpende.»

Disse medlemmer mener utbyggingen av dagaktivitetsplasser går for sakte og vanskeliggjør oppfyllelse av Stortingets vedtak om at dette skal bli et tilbud til alle personer med demens fra 2020.

Komiteens medlem fra Senterpartiet mener tilskuddet derfor bør økes til 50 prosent.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at tilskuddsordningen er relativt ny, siden den ble opprettet først i 2012.

Disse medlemmer mener det er gledelig at resultater fra den nasjonale kartleggingen av tjenestetilbudet til personer med demens viser at det har skjedd store endringer i tilbudet de siste fire årene. Dette kommer frem i Demensplan 2020 som regjeringen lanserte 1. desember 2015. Disse medlemmer viser til at ved kartleggingen i 2010/2011 hadde om lag 44 prosent av kommunene et tilrettelagt dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens. I den nasjonale kartleggingen i oktober 2014 rapporterte 71 prosent av kommunene at de hadde et slikt tilbud. Tall fra 2014 viser at om lag 17 prosent av de hjemmeboende med demens har et dagaktivitetstilbud, mot kun om lag 9 prosent av hjemmeboende i 2010. Disse medlemmer er allikevel opptatt av at det fortsatt er mange som mangler et aktivitetstilbud, men er positive til at kommunene nå ser ut til å være i gang med dette arbeidet. Når kommunene nå vet at tilbudet skal lovfestes fra 2020, er det grunn til å tro at veksten vil øke ytterligere.

Disse medlemmer viser til at hver plass koster om lag 230 000 kroner (2016-kroner). Av dette dekker det øremerkede tilskuddet om lag 30 prosent, og de øvrige kostnadene finansieres gjennom veksten i de frie inntektene til kommunene.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at utgiftene på posten Helsetjenester i annet EØS-land i september 2015 var 20,9 prosent høyere enn på samme tidspunkt i 2014, at utgiftene på posten Helsetjenester i utlandet var 33,8 prosent høyere og at utgiftene på posten Helsetjenester til utenlandsboende var 21 prosent høyere. Disse medlemmer mener dette er en utvikling som skaper en rekke utfordringer både for helsetjenesten og for samfunnet som helhet. Oppfølging av pasienter med tilhørighet i den norske helsetjenesten som mottar behandling i utlandet, planleggingsmuligheter, finansiering, utdanning, kvalitet og forutsigbarhet, er noen områder som berøres. Disse medlemmer viser også til de betydelige utfordringene pasientmobilitet gir med hensyn til infeksjoner, smittespredning og antibiotikaresistens. Disse medlemmer mener derfor at det er behov for en helhetlig tilnærming til disse spørsmålene og er bekymret for manglende debatt og kunnskapsgrunnlag i Stortinget utover de årlige meldingene om at andelen av pengene som bevilges helsetjenesten, brukes utenfor landegrensene.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og merknadene og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

I

I statsbudsjettet for 2015 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter			
701		IKT i helse- og omsorgssektoren	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , nedsettes med	16 852 000
		fra kr 280 317 000 til kr 263 465 000	
703		Internasjonalt samarbeid	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , for høyes med	17 000 000
		fra kr 65 596 000 til kr 82 596 000	
720		Helsedirektoratet	
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med	4 500 000
		fra kr 28 592 000 til kr 24 092 000	
722		Norsk pasientskadeerstatning	
	1	Driftsutgifter, for høyes med	12 300 000
		fra kr 161 237 000 til kr 173 537 000	
	71	Særskilte tilskudd, nedsettes med	17 000 000
		fra kr 86 654 000 til kr 69 654 000	
723		Pasientskadenemnda	
	1	Driftsutgifter, for høyes med	5 400 000
		fra kr 75 946 000 til kr 81 346 000	
724		Statens autorisasjonskontor for helsepersonell	
	1	Driftsutgifter, for høyes med	1 000 000
		fra kr 37 532 000 til kr 38 532 000	
726		Statens helsepersonellnemnd mv.	
	1	Driftsutgifter, for høyes med	150 000
		fra kr 13 280 000 til kr 13 430 000	
732		Regionale helseforetak	
	70	Særskilte tilskudd, <i>kan overføres</i> , <i>kan nyttes under postene 72,73,74,75</i> , for høyes med	40 200 000
		fra kr 477 349 000 til kr 517 549 000	
	76	Innsatsstyrt finansiering, <i>overslagsbevilgning</i> , for høyes med	562 000 000
		fra kr 29 690 870 000 til kr 30 252 870 000	
	77	Poliklinisk virksomhet mv., <i>overslagsbevilgning</i> , for høyes med	135 000 000
		fra kr 3 669 904 000 til kr 3 804 904 000	
	83	Opptreksrenter for lån f.o.m. 2008, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med	23 500 000
		fra kr 97 000 000 til kr 73 500 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
733		Habilitering og rehabilitering	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 79</i> , nedsettes med fra kr 13 395 000 til kr 11 895 000	1 500 000
	72	Kjøp av opptrening mv., <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 5 097 000 til kr 2 097 000	3 000 000
	79	Andre tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i> , forhøyes med fra kr 15 795 000 til kr 18 795 000	3 000 000
734		Særskilte tilskudd til psykisk helse- og rustiltak	
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med fra kr 14 136 000 til kr 11 136 000	3 000 000
	70	Tvungent psykisk helsevern for pasienter som ikke har bosted i riket, forhøyes med fra kr 6 491 000 til kr 15 491 000	9 000 000
	72	Utviklingsområder innen psykisk helsevern og rus, forhøyes med ... fra kr 19 041 000 til kr 22 041 000	3 000 000
761		Omsorgstjeneste	
	62	Dagaktivitetstilbud, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 210 608 000 til kr 185 608 000	25 000 000
	64	Kompensasjon renter og avdrag, forhøyes med fra kr 984 700 000 til kr 1 000 400 000	15 700 000
	67	Utviklingstiltak, forhøyes med fra kr 71 277 000 til kr 88 477 000	17 200 000
	68	Kompetanse og innovasjon, forhøyes med fra kr 243 154 000 til kr 258 154 000	15 000 000
	73	Særlige omsorgsbehov, nedsettes med fra kr 22 206 000 til kr 20 406 000	1 800 000
762		Primærhelsetjeneste	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , <i>kan nyttes under post 70</i> , forhøyes med fra kr 50 284 000 til kr 73 784 000	23 500 000
	62	Øyeblikkelig hjelp, <i>kan overføres</i> , <i>kan nyttes under kap. 732</i> <i>postene 70 og 76</i> , nedsettes med fra kr 586 319 000 til kr 477 319 000	109 000 000
	63	Allmennlegetjenester, nedsettes med fra kr 120 611 000 til kr 62 111 000	58 500 000
	73	Forebygging uønskede svangerskap og abort, <i>kan overføres</i> , forhøyes med fra kr 32 177 000 til kr 36 677 000	4 500 000
765		Psykisk helse og rusarbeid	
	60	Kommunale tjenester, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 319 308 000 til kr 307 608 000	11 700 000
781		Forsøk og utvikling mv.	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 79</i> , forhøyes med fra kr 85 549 000 til kr 87 249 000	1 700 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	79	Tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i> , nedsettes med	1 700 000
		fra kr 52 160 000 til kr 50 460 000	
783		Personell	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 79</i> , nedsettes med	150 000
		fra kr 38 691 000 til kr 38 541 000	
	61	Turnustjeneste, nedsettes med	3 000 000
		fra kr 137 669 000 til kr 134 669 000	
2711		Spesialisthelsetjeneste mv.	
	70	Spesialisthjelp, nedsettes med	10 000 000
		fra kr 1 810 000 000 til kr 1 800 000 000	
	71	Psykologhjelp, forhøyes med	1 000 000
		fra kr 255 000 000 til kr 256 000 000	
	72	Tannbehandling, forhøyes med	35 000 000
		fra kr 2 320 000 000 til kr 2 355 000 000	
	76	Private laboratorier og røntgeninstutt, nedsettes med	9 751 000
		fra kr 804 751 000 til kr 795 000 000	
2751		Legemidler mv.	
	70	Legemidler, forhøyes med	169 600 000
		fra kr 9 911 500 000 til kr 10 081 100 000	
	71	Legeerklæringer, nedsettes med	2 000 000
		fra kr 7 000 000 til kr 5 000 000	
	72	Medisinsk forbruksmateriell, forhøyes med	72 600 000
		fra kr 1 827 400 000 til kr 1 900 000 000	
2752		Refusjon av egenbetaling	
	70	Egenandelstak 1, forhøyes med	160 410 000
		fra kr 3 989 590 000 til kr 4 150 000 000	
	71	Egenandelstak 2, forhøyes med	9 000 000
		fra kr 168 000 000 til kr 177 000 000	
2755		Helsetjenester i kommunene mv.	
	62	Fastlønnsordning fysioterapeuter, <i>kan nyttes under post 71</i> , nedsettes med	4 000 000
		fra kr 324 000 000 til kr 320 000 000	
	70	Allmennlegehjelp, forhøyes med	45 200 000
		fra kr 4 489 800 000 til kr 4 535 000 000	
	71	Fysioterapi, <i>kan nyttes under post 62</i> , forhøyes med	20 000 000
		fra kr 1 910 000 000 til kr 1 930 000 000	
	72	Jordmorhjelp, forhøyes med	2 890 000
		fra kr 52 110 000 til kr 55 000 000	
	75	Logopedisk og ortoptisk behandling, forhøyes med	10 000 000
		fra kr 111 000 000 til kr 121 000 000	
2756		Andre helsetjenester	
	70	Helsetjenester i annet EØS-land, forhøyes med	7 000 000
		fra kr 12 000 000 til kr 19 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
	71	Helsetjenester i utlandet mv., for høyes med fra kr 350 000 000 til kr 435 000 000	85 000 000
	72	Helsetjenester til utenlandsboende mv., for høyes med fra kr 180 000 000 til kr 205 000 000	25 000 000
2790		Andre helsetiltak	
	70	Bidrag, for høyes med fra kr 180 200 000 til kr 185 000 000	4 800 000
Inntekter			
3720		Helsedirektoratet	
	5	Helsetjenester til utenlandsboende mv., for høyes med fra kr 55 000 000 til kr 75 000 000	20 000 000
3732		Regionale helseforetak	
	80	Renter på investeringslån, nedsettes med fra kr 383 000 000 til kr 309 300 000	73 700 000
	85	Avdrag på investeringslån f.o.m. 2008, nedsettes med fra kr 257 000 000 til kr 251 400 000	5 600 000
	86	Driftskreditter, for høyes med fra kr 4 150 000 000 til kr 6 530 000 000	2 380 000 000

II

Tilføyelse av stikkord

Stortinget samtykker i at stikkordet «kan overføres» tilføyes bevilgningen under kapittel 762 Primærhelse-tjeneste, post 21 Spesielle driftsutgifter, i statsbudsjettet for 2015.

Oslo, i helse- og omsorgskomiteen, den 7. desember 2015

Kari Kjønaas Kjos

leder og ordfører